

La República és unitària?

Així resulta, segons autoritzades opinions, això és, que la República és unitària. Ho han dit En Lerroux, l'Azaña, i ho esgrimeixen per a humiliar-nos els del grup "Al servicio de la República". "No hi ha res a fer, ens venen a dir, en quant a xifrar aspiracions autonòmiques dintre un sistema de República federal". I, nosaltres, que ens creïem que si bé havíem quedat en que la República no seria federal, perquè no era possible imposar la federació als diferents pobles d'Espanya que no tenen desperta la consciència de la pròpia personalitat; era, en canvi, federable, per quant possibilita l'autonomia polític-administrativa dels pobles amb característiques històriques, culturals i econòmiques, segons resa l'article 11 de la Constitució.

Mes, ara resulta que en la interpretació que es dona a les paraules "Estado integral", contingudes en l'article primer de la Constitució, la República és unitària. Per això, i per altres qüestions d'ordre tècnic, tals com les que estimen els tractadistes com a necessàries per a caracteritzar la federació, això és, "l'autonomia constitucional dels Estats membres i llur participació en la formació de la voluntat federal". Realment, ambdues característiques manquen en la Constitució de la segona República: ni les regions poden ésser autònomes fins al punt de dictar-se la Constitució interna que més els acomodi, ni concorreran a formar la voluntat federal per mitjà d'un orguen legislatiu on hi estiguin directament representades.

Però, amb tot, volem dir que el títol primer de la Constitució, "Organización nacional", autoritza per a creure en una futura estructuració federal de la República, puix que en ell sobre fixar el procediment per a l'aprovació dels Estatuts regionals, (principi de pacte per molt que ho combatin els adversaris) s'hi estableix el repart de competències entre l'Estat i les regions autònomes, completada aquesta matèria en altres extrems del Codi fonamental de la República que adhuc regula els conflictes de jurisdicció entre l'Estat i la regió autònoma sotsmetent-

los al coneixement del Tribunal de garanties constitucionals.

Sabem, però, que en rigor tècnic se'ns poden fer greus objeccions, per què dintre l'Estat unitari hi caben dues formes, diu un autor: a) la descentralització administrativa, que és una descentralització perfecta en el terreny de l'executiu; b) la forma de les col·lectivitats descentralitzades, que és una descentralització perfecta en el terreny de l'administració. "Aquí — afegeix — el principi de la descentralització es combina amb el principi democràtic, és a dir, amb el de l'auto-determinació. D'ordinari — segueix dient — l'orguen que deu establir les normes locals és elegit pels propis interessats, i, a vegades, té dret a senyalar, dintre dels quadros de les lleis generals, les regles locals generals — "estatuts autònoms" — L'autonomia — acaba dient — pot ésser més o menys extensa i, no obstant, els orguens centrals solen reservar-se cert dret d'inspecció".

Aquestes són, en línies generals les directives de la Constitució en la matèria, i, per això, es diu, autoritzadament, que la República és unitària. Ho és dintre l'hermenèutica polític-científica del sistema. Però l'esperit és tot un altre; almenys dels seus elaboradors, i dels qui, com els representants de Catalunya, la votàrem. Ah, però, qui no recorda aquella "mañana lívida", rememorada per Ortega i Gasset, suara en la discussió de l'Estatut, en què "el maestro" feu triomfar la cèlebre esmena de l'Estat integral, en discutir-se la Constitució, a marxés forçades! Havia triomfat en esperit la tesi federal i les vestals del patriotisme imperialista vell segle, s'estiraven els cabells repetint una frase d'un acadèmic gens acadèmica: "España està rota". Llavors es feu la "soldadura" per la màgia del verb del "maestro", mercès a la fatiga de la Cambra — que portava dotze hores de sessió — i a la indiferència general dels diputats, per un mot — cosa que sols interessa als estetes, però que ara ens ho fan reguar.

Així, l'altre dia l'Ortega rememorava la seva gesta, amb èmfasi, dient: "Recuerdo que hubo un

momento de extremo peligro en la discusión constitucional, en que se estuvo a punto, por superficiales consideraciones de la más abstrusa y trivial ideología, con un perfecto desconocimiento de lo que siente y quiere, salvo breves grupos, nuestro pueblo, sobre todo, de lo que siente y quiere la nueva generación, se estuvo a punto, digo, nada menos que de decretar, sin más, la Constitución federal de España".

Heus aquí exposada la gran desgracia que va evitar el senyor Ortega i Gasset amb la seva intervenció; que la República fos federal.

Per xò, ara, amb una passió mai vista, s'hi agafen com en una àncora de salvació contra l'Estatut, els del grup "Al servicio de la República" i tots els unitaris, destacadament en Sánchez Roman que digué, últimament, àdhuc amb ràbia mal continguda, entre altres

coses: "...he venido a estas Cortes, y antes a otras empresas políticas, por la fuerza de mi pasión revolucionaria, en parte defraudada, especialmente en estos instantes en que Cataluña se lanza a tratar de Poder a Poder con el Estado español". "Mi pasión revolucionaria, entendedlo bien, es otra: es la creación de un Estado que hable siempre desde arriba"... "para crear un poderoso Estado unitario"... "esa Constitución la hemos hecho los españoles, no para diversificarnos... sino para ligarnos estrechamente en el destino común"...

Sortosament, però, a l'esperit unitari i centralista s'hi oposa valentment el de Catalunya, que és resoltament contrari, i, amb ella, el de tots els que volen salvar i portar per bons viaranyis la República.

J. L. R.

Al voltant de l'Estatut

LA COMISSIO D'ESTATUTS

Aquesta tarda es reuní la Comissió d'Estatuts.

Segons digué el senyor Bello, s'examinaren molts papers i es revisaren dades, acordant-se, però, mantenir íntegrament el dictamen, sens perjudici de què en el transcurs del debat es modifiqui llur text mitjançant esmenes i vots particulars, segons s'ha fet amb la discussió de la Constitució.

Un periodista li feu veure que, segons el propi senyor Azaña, el text del dictamen era anticonstitucional, i sembla estrany que una Comissió parlamentària no modifiqués aquest text, en contraposició amb el criteri del Govern.

El senyor Bello reiterà que no tenia per què modificar-lo.

ELS D'ALCANYIS NO VOLEN, A CATALUNYA, ALTRE IDIOMA OFICIAL QUE EL CASTELLÀ

L'Ajuntament d'Alcanyis, fa uns quants dies, va convocar una reunió de "fuerzas vivas". En dita reunió es parlà de l'Estatut de Catalunya i tots varen acordar declarar-s'hi contraris. Les conclusions aprovades en dita reunió tenen molta gràcia, puix palesen un desconeixement total del què és l'Estatut i de la seva importància.

En elles es diu allò de què una àmplia autonomia administrativa ja els va bé, però res que afecti la "sobirania".

Un dels acords que palesen l'especial comprensió que del problema tenen els d'Alcanyis és el següent:

"Que en todo caso, el idioma oficial sea en todas las regiones el castellano, y éste se enseñe obligatoriamente en todas las escuelas públicas".

EL SR. LERROUX S'ENCOMANA LA FOBIA DEL SR. ROYO VILLANOVA

El Sr. Lerroux comentava pel Congrés entre un grup de diputats i periodistes, la fórmula proposada pel senyor Azaña sobre la qüestió de l'ensenyança a Catalunya i deia que de cap manera transigirà amb la creació de la universitat bilingüe.

El senyor Royo Villanova que estava en el dit grup, digué:

—Jo sí, si la Universitat depèn de l'Estat, i en aquest cas, no tinc inconvenient en que sigui bilingüe.

—Dones ni així — contestà el cap radical —. No admeto altra fórmula que la que la Universitat depengui de l'Estat i a més, s'ensenyi en castellà.

ESPECÍFICS DE TOTS ELS PAÏSOS

Farmàcia Serra del Dr. Ornos

Raval Sta. Anna, 80 - Telèfon 8 - REUS

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Col·legis de Reus i de Tarragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.
Telèfon 63 B.

REUS

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de
venciment corrent
el líquid dels quals ens sigui
conegut.

OPERACIONS DE BORSA
DESCOMPTA DE CUPONS
DIPOSIT DE VALORS

Banc Urquijo Català

IMPRESA FOMENT

Impresions econòmiques
Composició mecànica

Galió, 26 i Puvill Oriol, 33

REUS

Senyora:

La nova **Siluetta 1932**
l'obtindrà amb nna **Faixe-**
sosten.

La Parisièn
(Patentat)

Única casa de les renombrades
Faixes i Corselets "WARNER'S"
FAIXES de totes classes a
preus limitats. Especialitat
en la mida.

Cotilleria

LA PARISIEN

Monterols, 11 - REUS

J. Sentís i Hugués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 en-
tresol. Telèfon 46 B.

RELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS

"La Voz de su Amo"

De venda: R. PERPIÑA

Major, 28 REUS

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs

FUNDAT EN 1862

REORGANITZADES NOSTRES OFICINES FORANES, POSEM AL
SERVEI DEL PÚBLIC LES SEGÜENTS

AGENCIES:

Ametlla - Batea - Borges Blanques - Borges del Camp - Cambrils - Casp - Cornudella - Espluga de Francolí - Falset - Flix - Gandesa - Maials - Montroig - Mora d'Ebre - Mora la Nova - Morell - Santa Coloma de Queralt - Sarreal - Selva del Camp - Valderrobres - Vilaseca - Vinaixa

DELEGACIONS:

Albi - Alcover - Alforja - Almatret - Arbeca - Ascó - Aitona - Benissanet - Calaceit - Calanda - Canonja - Cervià - Constantí - Favara - Fatarella - Faió - Garcia - Granadella - Horta de Sant Joan - Juncosa de les Garrigues - Juneda - Llardecans - Maella - Mas de les Mates - Mequinença - Miravet - Montblanc - Montbrió - Pobla de Granadella - Pobla de Massaluca - Prades - Riudoms - Rourell - Sàstago - Seròs - Tivissa - Ulldemolins - Valdealgofa - Vandellòs - Vilallonga - Villalba dels Arcs - Vimbodí - Vinebre

SUB-DELEGACIONS:

Aleixar - Bisbal de Falset - Riudecanyes - Riudecols - Vallmoll

ANTIGA CASA PADRENY-Confiteria

CARRER SOL I ORTEGA, 15 - TELEFON NUM. 102 - REUS

PANELLETS i MASSAPANS DE GEMA

Premiats amb Diploma d'Honor, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Liège (Bèlgica) 1926'

Diploma de Gran Premi, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Roma 1926-27

Noticiari

La campanya contra la Junta de l'Estany de Riudecanyes

Copiem de "La Veu de Tarragona":

"Diario de Tarragona", ara "Diari", ha publicat una sèrie d'articles, potser vint o més, no hi hem parat esment, en els quals un senyor que es titula "Ingeniero diplomado" i que fa de carter a Barcelona, s'ocupa i es preocupa del Pantà de Riudecanyes, en termes de gran desconsideració per la seva Junta administrativa, articles que recalca amb una sèrie de dades i xifres arbitràries.

El dia de Corpus, publicava un d'aquests articles, en el qual s'afirmava amb una lleugeresa inconcebible, que aquella obra hidràulica és fracassada i que costa a l'Estat 11.401.167'01 pessetes.

De l'autenticitat de les xifres que s'insereixen, el lector se'n pot formar concepte, amb sols la primera. Segons l'articulista, l'any 1904, pagà l'Estat, a la Junta d'Obres, 1.458.509'86 pessetes. I el cert és que aquella Junta, no es constituí fins el 14 de febrer de 1905.

L'articulista, que no en té prou amb el que diu, demana a la premsa d'Espanya que reproduïxi el seu treball, a fi de que l'afer prengui estat parlamentari i diu que té proves més que suficients per a demostrar i justificar plenament, davant d'un jutge instructor, la veritat de les seves exposicions i el que exposa, en definitiva, és que "es preciso aclarar dónde han ido a parar los otros ocho millones aproximadamente que hay de diferencia entre las inversiones que presenta la Junta de Obras y las cantidades entregadas por el Estado".

"Diario de Reus", en el seu número del passat diumenge, tracta d'aquesta qüestió i deixa en clar que la Junta d'Obres porta invertides 3.853.538'34 pessetes i que la xifra d'onze milions i mig poc més o menys de que parla "Diario", no sap d'on ha sortit, ni qui la pot haver inventat, i publica, a seguida, la següent parrafada que agraïm com tarragonins:

L'Associació de la Premsa de Tarragona en no admetre en son si el director de "Diario de Tarragona", diu més que no podríem dir nosaltres i pel que es refereix a la condemna de la injúria, la

condemnem, en aquest cas, com l'hem condemnada sempre; ara que, tractant-se de qui es tracta, sense indignació; perquè no és qüestió de que ens haguem d'indignar cada dia per coses que si els il·lustres membres de la Junta d'Obres del Pantà fossin tarragonins o vivissin a Tarragona, ja no en farien cas.

Altrament, nosaltres tenim el convenciment de que l'obra hidràulica de què es tracta, no és un fracàs sinó un gran èxit i un honor per la ciutat de Reus, per la que no sentim ni la més petita malvolença, sinó un pregon afecte, com pregona és l'admiració nostra per els honorables reusencs que amb molt més patriotisme que interès, han portat a terme aquella obra meravellosa que ha resolt definitivament per a la ciutat, un problema que semblava, abans de la seva actuació, impossible de resoldre".

*** *La Sastreria Queralt es proposa demostrar d'una vegada al jovent que el lluir la marca de la casa és un privilegi a l'alcanc de tothom. Cal només saber per experiència la durada d'un vestit ben fet tenint en compte el seu cost que pot escolir-se des de 135 pessetes.*

*** Van a complir-se les noces d'or amb la Medicina del savi mestre català don Sebastià Recasens, degà de la Facultat de Sant Carles i president de l'Acadèmia Nacional de Medicina. Mai millor que ara pot dir-se que aquest home de ciència ha dedicat tota la seva vida a aliviar els planys de la humanitat. Ell ha aconseguit renom internacional contribuint des de la seva càtedra a la formació de moltes generacions, formant escola de la seva especialitat fins a l'extrem de què diversos dels seus deixebles han arribat a ésser catedràtics a diverses Facultats.

Amb aquest motiu professors, companys, estudiants i amics, han acordat com a prova d'admiració i afecte obsequiar-lo amb un banquet que havia de tenir lloc ahir a Madrid.

TOTS ELS LLIBRES EN TOTS ELS IDIOMES
Llibreria Nacional i Estrangera

Raval Santa Anna, 20 - Telèfon 419 A.

Ofereix un servei de vendes a terminis

*** El coeficient de mortalitat i natalitat durant la setmana última fou el següent:

Nombre de nascuts vius 7 (0.23 per 1000). Nombre de morts per totes causes i totes edats, 7 (0.23 per 1000).

*** El Governador civil ha concedit autorització al Centre d'aficionats a la caça, La Caçadora, de Reus, per a procedir amb boles d'estrignina a l'exterminació dels corbs i guineus en els termes municipals de dita ciutat, Aleixar, Cambrils, Vinyols i Selva del Camp.

TEATRE FORTUNY

Companyia Lírica de Grans Espectacles, del mestre
MANUEL PENELLA

Avui, dijous Nit: a les deu
Extraordinària i única funció

L'espectacle més gran de l'any
40 ARTISTES EN ESCENA, 40

1.ª El divertit entremès, de P. Moreno,

Lolito y Pochola

2.ª Estrena de l'obra "bomba" centenària a Madrid, i que està omplint tots els dies el Teatre Victòria, de Barcelona.

El sàinet-vodevil-revista en dos actes i deu quadros, llibre d'Antoni Paso i Manuel Penella, música del mestre Penella,

EL HUEVO DE COLON

Magnífica creació
de tota la Companyia

No deixi vostè de veure l'obra cim "EL HUEVO DE COLON", del mestre Penella.

*** Es recorda als Col·legis d'Advocats que el dia 12 de juny fineix el plaç fixat per la Generalitat de Catalunya per a concórrer a la informació per a senyalar les bases que consideri més conuenients per a la futura organització judicial catalana.

*** *Que us facin un vestit i que us el poseu és cosa fàcil; el difícil és que us el facin el suficientment bé perquè al posar-vos-el experimenteu la sensació de benestar que produeix una peça impecable. Us convencereu vestint-vos a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.*

*** El ministre d'Obres Públiques ha manifestat que acabava de celebrar una conferència amb la representació parlamentària de Canàries, a la qual havia invitat públicament a una sessió del Congrés per a establir una organització autònoma d'obres públiques en aquell arxipièleg.

*** Com hem vingut anunciant aquesta nit la companyia lírica de grans espectacles del mestre Manuel Penella ens donarà a conèixer la revista vodevilesca "El huevo de Colón", obra que s'ha fet centenària a Madrid i que està omplint tots els dies el Teatre Victòria, de Barcelona.

Serà representada amb tota propietat, decorat exprofés i estrenant les 20 hermoses segones tiplés, que hi prenen part, rics vestits.

La vetllada començarà amb el divertit sàinet "Lolito y Pochola"

*** Per tal de donar la màxima divulgació al Decret del Govern de la República sobre la qüestió d'arrendaments i parceria, l'Alcaldia ha publicat un Ban reproduint la Circular del governador inserida al Butlletí Oficial i en la qual s'ordena la divulgació de l'esmentada llei.

COMPTABLE s'ofereix
raó en aquesta impremta.

*** La Comissió d'aquesta ciutat dels associats a Caixa Mútua Popular, ens prega fem públic que, per tal d'estalviar despeses i molèsties als associats que vulguin liquidar llurs pòlisses d'acord amb les bases aprovades en l'assemblea del 3 de gener últim, dita Comissió s'ofereix gestionar a Barcelona la liquidació de les mateixes.

Els que acceptin dita intermediació cal que dipositin llurs pòlisses a casa del president de la Comissió senyor Caietà Virgili, carrer Monterols, 25, 2.ª, el qual els lliurarà un rebut provissional, sempre que s'hi dirigeixin de 11 a 1 del matí i de 6 a 8 de la tarda. Els dies festius solament podrà atendre'ls a les hores senyalades del matí.

*** Comissionat pel govern argentí per a estudiar de prop la reforma agrària que s'està discutint a les Corts, es troba a Barcelona, de pas cap a Madrid, l'economista i catedràtic de la Universitat de Buenos Aires, doctor Abraham Hetller, el qual ha volgut aprofitar el seu viatge per a conèixer Catalunya i visitar les nostres comarques agrícoles.

Acompanyat del senyor Farreres Duran, secretari del conseller d'Agricultura, el doctor Hetller visità ahir al President de la Generalitat, per tal d'invitar-lo a la conferència que donarà a l'Ateneu Barcelonès, divendres vinent.

10-12 pessetes

Treballant hores lliures (qualsevol localitat).

5.000 ESTILOGRÀFIQUES gratis als nostres col·laboradors. Enviar cinc adreces d'amistats. Ed. "NOVELTY". APARTAT núm. 10079, MADRID.

*** El Consell de la Generalitat de Catalunya en una de les seves darreres reunions va acordar que, sota el patronat d'aquesta, si guí establerta a Catalunya la "Setmana de la Mar", la qual consistirà en una festa marítima, a celebrar cada any a tot el litoral de la nostra terra, com a evocació de les glòries de la marina catalana i per a estimular l'amor a la mar a Catalunya.

Dita festa se celebrarà, a Barcelona, en la revetlla de Sant Joan i existeix el propòsit que uneixi a una suggestiva espectacularitat un contingut i significat ben català, a fi de restaurar la personalitat mediterrània de Catalunya.

En una de les properes reunions del Consell de la Generalitat seran presos els acords pertinents per portar a terme la celebració de l'esmentada "Setmana de la Mar".

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT

Despatx: carrer Jesús, 19. - REUS

Tots els dies de 2'30 a 7 tarda

Els dilluns tot el dia.

Els diumenges al matí.

*** A Sevilla, tres pistolers de setze, disset i vint-i-dos anys, intentaren assassinar un escombriaire. Intervingué la policia, detenint-los i ocupant-los-hi armes i carnets del Sindicat Roig.

Els pistolers confessaren que són els assassins del vell que portava un carretó el qual morí el dissabte passat víctima d'una agressió i que tot això ho feien per un jornal de deu pessetes.

CLINICA OPERATORIA "MISERICORDIA"

del

Dr. A. PONT MOLINS

Cirurgia general Ginecologia Parts

Passeig de Prim, Telèfon 85 REUS Raval Santa Anna, 2, Telèfon 656

*** Resultà un magnífic èxit el concert que el dimarts passat executaren a Ràdio Reus els joves senyor Pau Francese i senyor Joan Roig, ambdós d'Alcover, violoncel·lista i pianista, respectivament. L'actuació d'ambdós fou ben notable i digne d'encomi.

Per aquesta nit, l'Emissora E. A. R. 5 anuncia el II dia de l'"Arxiu de la paraula", amb discs impressionats per "Azorín", famós escriptor, i pels grans comediògrafs germans Alvarez Quintero.

"Los Gavilanes", la bella sarguela del mestre Guerrero, forma també part del programa d'avui junt amb altres escollits discs i el "Ràdio-Film Rapport".

Sabem que molt aviat donarà a Ràdio Reus un concert el mestre de piano senyor Piqué, de nostra ciutat, qual cosa sens dubte serà molt ben rebuda pels radioients.

Habitació

Senyora respectable admetria a dormir sol o a tot estar dos cavallers.

Informes en aquesta impremta.

*** Al domicili del governador del Banc d'Espanya, senyor Juli Carabias, es presentà Julià Fernández Ibanyez, de dinou anys, portador d'un paquet i una factura per valor de trescentes pessetes. El Julià digué a la senyora de Carabias que es tractava d'una compra feta pel governador del Banc.

La senyora sospità que fos una estafa i requerí l'auxili d'uns agents d'ordre públic, els quals detingueren a Julià.

Obert el paquet, resultà ésser una pedra molt ben embolicada.

Enric Olesti Reig

METGE

Malalties de l'aparell digestiu (compreses les ano-rectals)

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

Edifici Caixa Pensions, 1.er, 1.º

*** A l'Albert Hall, de Londres, es disputà un combat entre Primo Carnera i el boxador negre Larry Gains.

Davant la sorpresa general, Larry Gains va batre per punts a Primo Carnera.

*** L'ambaixador de la República a Bèlgica ha comunicat que el violoncel·lista català Pau Casals ha donat dos concerts a Brusel·les amb un èxit enorme. El primer dia dirigí l'Orquestra Filarmònica i el segon, després d'un concert de violoncel, el rei dels belgues li imposà les insígnies de la Creu de Leopold, que li ha concedit.

VI Aplec Excursionista de les Comarques Tarragonines

Xalet del Tillar (Bosc de Poblet)

Diumenge, 5 de juny de 1932

Cursa excursionista. — Parlements (a càrrec de Josep Iglésies, J. M. Batista i Roca, A. Rovira i Virgili i F. Maspons i Anglasesell). — Sardanes. — Ballets. — Salts de corda. — Concurs fotogràfic.

Inscripcions: Majordomia del Centre de Lectura.

*** Diuen de Stokholm que la col·lecció de quadros del famós rei dels llumins, Ivan Kreuger, serà posada a la venda, d'ací a poc temps. Entre diverses teles, en destaca una de les més cèlebres de Zorn, i un retrat de Courbet, pintat per ell mateix.

Antoni Creus Palau

PROCURADOR DELS TRIBUNALS

Ha traslladat el despatx al Raval Santa Anna, 80, entr. 1.º

*** En les eleccions per a nomenar Junta Directiva de l'Ateneu de Madrid, resultà triomfant la candidatura integrada per Valle Inclán, president; Eduard Hernández Pacheco, Antoni Dubois, Miquel Morena Saguía, Agustí Miralles i Victorià Garcia Martí per als altres càrrecs que s'havien de renovar.

*** Fins fa poc hom creia que el suficient era anar vestit. Ara s'imposa anar ben vestit. No és el mateix i costa el mateix. Proveu-ho fent un encàrrec a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.

*** Ha acabat la volta ciclista a Bèlgica, en quatre etapes. S'ha classificat en primer lloc Louyet, seguint-lo J. J. Horemans, Gybels, Van Impe i Nicolau Frantz.

*** Quan, a les dues de la matinada, es dirigia al seu domicili el cap de la policia de Cieza (Múrcia), li sortí al pas un grup de desconeguts, que li feren diversos disparats, ferint-lo en un braç. El cap intentà defensar-se i els agressors es feren escàpols.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6. Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1.er. 1.º

*** Els periodistes que fan informació al Palau de la Generalitat, han organitzat un àpat d'homenatge al senyor Joan Alavedra, periodista també, per tal de celebrar el seu nomenament de secretari polític del senyor Francese Macià.

Aquest àpat se celebrarà avui, dijous, al Restaurant Núria.

Taller de Reparacions d'Aparells de Ràdio

per personal de Telègrafs

Rep. Colonial - Columbia.

Carrer Rosich, 5 — REUS

*** Demà a la nit tindrà lloc al Foment Industrial i Mercantil una reunió convocada per l'Associació d'Iniciatives per tal de tractar del propòsit de celebrar festes extraordinàries per la nostra Festa Major.

BAR OLESTI

CASTELAR, 17. - REUS

Refrescs i gelats de tota mena.

Licors de marca.

*** Davant la Sala del Civil de l'Audiència de Palma de Mallorca, es fallà la primera causa de divorci a Espanya, entre Josep Pons Martorell i Antònia Mir.

El Tribunal ha condemnat a ella al pagament de les costes del judici, desfent el llaç matrimonial, i entregant els fills al marit, que fonamentava la seva demanda en la vida poc edificant d'ella.

Pau Borràs i Aragonès

ADVOCAT

Aribau, 89, pral., 1.º (cantonada Mallorca) Telèfon 74479

BARCELONA

*** El rellotger alemany senyor Franz Amch, de Bersotsgaden, ha aconseguit construir un motor, que és sens dubte el més petit del món. Efectivament, aquest motor miniatura, que desenrotlla una força d'1/100 HP, cap enterament dins d'un gra de cafè

*** Bons gèneres; bons preus; acuradíssima confecció; en una paraula, servir bé: heu's ací la norma feta hàbit de la Sastreria Queralt.

Ràdio Reus

Programa per avui dijous 2 juny

A les 12: Emissió benèfica.

A les 21: Obertura. Canvis. Música variada en discs, amb unes seleccions a orquestra de: "La Doloresa", sargüela, de Serrano, i "I plagiacci", òpera, de Leoncavallo.

A les 21'45: Notícies de premsa.

A les 22: II dia de l'"Arxiu de la Paraula". Discs impressionats per il·lustres figures nacionals: "Tres sonetos", recitats, pels germans Quintero; "La creació artística", dissertació, per Azorín.

A les 22'15: "Los Gavilanes", selecció de la sargüela del mestre Guerrero, per Cora Raga, Amparo Saus, Emili Vendrell i Mare Redondo.

A les 22'50: Ràdio Film Report.

A les 23'05: Música lleugera.

A les 23'30: Final.

*** Fou denunciat "A B C" per un comentari que dedicà al discurs del senyor Azanya sobre l'Estatut.

Sucre de Maduixes

PURGANT IDEAL

*** A la redacció del setmanari "Soviet" periòdic que les Jovenuts comunistes publiquen a Barcelona, fou descoberta per la policia una reunió clandestina.

Es practicaren 21 detencions.

TINTORERIA "LA MUÑECA"

Raval Santa Anna, 36

Rentats a sec

Encàrrecs al dia

Preus limitats

*** Ha sofert un arrest de tres hores al Quarteret Municipal el conductor d'un carro de la llimpiesa pública, anomenat Joan Martí Palau, per haver-se insolentat amb un guàrdia urbà de servei a la plaça de Prim.

*** El sorteig per als partits que s'han de jugar el pròxim diumenge, corresponents a les semifinals del Campionat d'Espanya, donà el següent resultat:

Athlètic de Bilbao-Espanyol.

Barcelona F. C.-Celta.

Es jugaran en els camps dels clubs esmentats en primer lloc.

*** Promet ésser un èxit el VI Aplec Excursionista de les Comarques Tarragonines que es celebrarà diumenge dia 5 de juny, al Xalet del Tillar. (Bosc de Poblet).

Athlètic de Bilbao-Espanyol.

A l'entorn d'un discurs

Manuel Azaña i la vertadera integritat nacional

Azaña ha fet un gran discurs, però fer un discurs no és pas cap novetat. Ja n'havien fet de prou pretensiosos Maura, Ortega i Gasset, Sánchez Roman i d'altres. El que calia era que fes un acte i quan aquest acte va avalat amb l'autoritat d'un Azaña, ja pren un caire d'efectivitat que, a no tardar, té les seves lògiques conseqüències. El que nosaltres esperàvem del cap del Govern, ha estat una formidable realitat. Al que no estàvem acostumats, però, és a veure aquestes realitats es fessin des del banc blau del Parlament d'Espanya.

Això és el que ha desconcertat als pobres d'esperit, als que encara en un darrer somni creien en la continuïtat d'aquella ficció representada insistentment per caps de Govern que ni sabien ni volien afrontar amb rectitud el nostre problema magne.

Si tot es reduís a la sonoritat més o menys brillant d'un discurs, Catalunya hauria d'esperar amb el cor oprimat, qui sap si una nova decepció, ara, però, a la força abrumadora de la paraula, hi va acoblada la serena autoritat d'un home que no transigeix més que a la veu de la justícia.

I, aquest home, que ja havia fet front a tot un exèrcit militar i també a tot un exèrcit civil, imposant ací i allà el que la lògica exigia bo i desfent vicis, errors i mals costums creats i alimentats per aquell règim que no ha de tornar ja mai, aquest home era el que l'estre li reservava a Catalunya en els seus instants solemnes de total alliberació.

De Felip V a Manuel Azaña, han mitjançat 213 anys de vexacions, de persecucions i d'ignomínia. La República, fins la República més retrògrada que s'hagués pogut instaurar, no hauria pas pogut donar un pas endavant sense la solució d'aquesta qüestió cabdal, que ja de bon antuvi, esdevenia una qüestió prèvia per al normal desenvolupament de la vida nacional. Així ho han reconegut, sortosament, els més eminents homes d'Estat que a la República ha donat la pròpia Castella, aquella Castella que no és, ni ha estat mai el reduït cercle viciat enclòs en un recó més o menys dilatat del burocràtic Madrid. Qui pot

dubtar de l'espanyolisme racial dels Salmeron, Alcalà Zamora, Osorio i Gallardo fins a arribar a l'home d'avui a Manuel Azaña?

I és que l'espanyolisme no és ni pot ésser un usdefruit ni de cap partit, ni de cap agrupament, ni de cap home. Espanya, només es pot concebre en un règim d'absoluta llibertat, només pot viure en un pla d'absoluta concòrdia, al trament, una Espanya, feudalitzant, tancada dins el clos reduït i antipàtic del seu feude, no podria viure més que com ho ha fet fins ara: arrossegant una vida trista i miserable que no tenia altre expansiu que la brillantor insolent d'una corona que devia la seva existència a les darreres gotes de sang que encara podia xuclar a un país agònic per l'extenuació, per incivilitat o per impotència.

Hi havia, però, una branca d'aquesta Espanya, no resignada a la mort, que rebrotava a cada moment, amb força expansiva, que se sortia a cada moment d'aquest cercle viciós d'esclavatge, que amenaçava aquella corona ignominiosa sota la qual s'hi emparava un miserable mercader d'esclaus, i aquesta realitat vital que la tirania despòtica no podia o no volia veure, no era possible que persistís en lluita constant d'alliberació dins una República democràtica que deu a aquesta mateixa força expansiva la seva pròpia vitalitat i la seva existència.

Nosaltres, no sabem encara que la ciència hagi aconseguit el miracle de guarir completament el mal de la ceguera. A aquells que mai no han vist més enllà del seu nas, no els podem demanar ni exigir que avui tinguin una visió exacta d'allò que no han sabut capir ni trobar palpant ni a força d'ensopegades. Calia que l'afer passés al domini dels homes clarividents. Calia que en emparar les energies i la vitalitat de Catalunya s'injectés la glàndula de vida a la resta inanimada d'Espanya, donant-li a l'ensem els caires de llibertat que han d'enfortir-la i han de salvar-la. I, així, Catalunya, que de bon antuvi sembla o pot semblar una excepció, no serà més que una branca més, creixent en plena llibertat dins de la lliure Espanya.

Tir de Colom

Tal com oportunament vàrem anunciar, el prop-passat diumenge va celebrar-se en les veïnes platges de Salou el Tir de Colom organitzat per la Societat "Caçadors Associats", al qual van concórrer bon nombre de tiradors resultant la festa un vertader èxit.

Degut a la bona qualitat i fortalesa dels coloms i que, el fort ventijol que imperava afavoria granment el seu vol, els tiradors es veien obligats a disparar amb gran rapidesa puix que en retrassar-se un moment, ja tenien l'au fora de l'alcanc de l'arma, contribuint aquesta circumstància a demostrar les extraordinàries facultats dels tiradors, especialment alguns d'ells que feren tirs molt notables.

Entre els que recordem que prengueren part en el tir figuren els senyors Weger, Pont, Asens, Sugranyes, Fontboté, Folch, Baldrich, Puig M., Fontgibell, Bofarull, Granell, Cruset, Tous, Pitare Gené, Rovira, Batlle, Salvadó, Gras, Beà, Montané i Puig C.

També prengué part en la tirada el nen Cruset, de deu anys d'edat, demostrant extraordinàries condicions de gran tirador, puix que, com deixem dit, el temps feia difícils els tirs, i, aquest nen, feu uns blancs esplèndids, cosa que fa augurar arribi a ésser una de les primeres figures en l'esport cinegètic.

A l'objecte de poder complaure a varis tiradors pertanyents a altres Societats, que demostraren desitjos de participar en la festa, la Societat organitzadora, es veié en la impossibilitat de donar principi al torneig social que tenia anunciat doncs a pesar del important nombre de coloms amb què comptava, no arribaren per a donar compliment a tothom.

Per a finalitzar la festa i donar esplai als tiradors es llançaren bon nombre de plats; fins que per a preparar-se l'hora del retorn a la ciutat, es donà la festa per acabada, sense que el més petit accident ensombrís l'èxit aconseguit.

Juventut de Foment N. R.

SECCIO EXCURSIONISTA

Excursió pel dia 5 de juny al Xalet Tillar.

Sortida de Reus a les 6 del matí del nostre casal, en omnibus.

Provisions individuals.

Per inscripcions al conserge.

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les convalescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566

REUS

Fill de J. Sanromà

**Gomissionista de Duanes
Segurs marítims
Transports**

Agent de la Cia. "ADRIA"

Servei regular setmanal, amb sortida tots els **divendres**, per a **Marsella** i ports d'Itàlia fins Fiume.

Agent de la AMERICAN EXPORT LINES

Servei quinzenal per als ports de **New York, Filadèlfia, Boston i Baltimore** i

Entrega de coneixements directes per als ports de **Alejandria, Jaffa, Haifa i Beirouth.**

Telegrames **SANROMA**
Telèfon núm. 30

REAL, núm. 17 - TARRAGONA

DONES I HOMES

que patiu **morenes, fissures, humors, fluxos, eczemes, coïssors, hemorràgies internes i altres malalties hemorroidals del budell recte i anus i de la pell**

Es curen de veritat radicalment i ràpidament, amb

PROKTOSOL-JEIL

fabricat per "Chemische Fabrik Henry Corhs", Hannover
DARRERA PAROLA DE LA CIENCIA MEDICA ALEMANYA

Caixa de 12 supositoris: Ptes. 7'25. Caixa amb un tub d'unguent: Ptes. 5'75

Representant general: N. Sallés. - Apartat 199 - Barcelona - Tel. 79561, al qual hom es pot dirigir en el cas de no trobar el producte a la localitat.

Dipositaris i llocs de venda a Reus: Cooperativa Farmacèutica de la Província de Tarragona. - A. Serra Pamiés S. A. - Farmàcia del Dr. Ornosa i a les altres més importants.

Farmàcia

Cavallé

Raval alt Jesús, 40

FARMÀCIA
CAVALLÉ
REUS

Telèfon núm. 9 A.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Cotilleria Pujol

Senyores: En aquesta Cotilleria, hi trobaran un gran assortit de **Cotilles, Faixes i Sostents**, a preus molt limitats.

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Raval alt Jesús, 27

REUS

HORARI DE TRENS

DE REUS A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Expr. Mixte Expr. Lleg. Cor. Mixte Ràpid

Surt de Reus	5'25	6'52	7'33	8'37	12'52	13'14	15'58	17'05	21'14
Arriba Barna., baixador	7'56	9'10	9'16	13'09	14'34	15'27	19'14	20'17	23'02
Arriba Barna., estació	8'08	9'12	9'27	13'25	14'45	15'38	19'26	20'28	23'13

DE BARCELONA A REUS (Per Vilanova)

Lleg. Ràpid Cor. Lleg. Expr. Mixte Lleg. Expr.

Surt Barcelona, estació	5'27	8'27	9'18	14'—	14'48	15'40	18'43	19'58
Surt Barcelona, baixador	5'39	8'39	9'30	14'13	15'—	15'54	18'55	20'10
Arribada a Reus	9'13	10'19	12'52	16'22	16'39	20'23	21'02	21'51

DE TARRAGONA A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Lleg. Expr. Lleg. Lleg.

Sortida de Tarragona	5'45	*7'20	10'—	12'55	13'40	20'35
Arribada Barna., baixador	7'56	9'10	12'38	14'14	15'27	22'38
Arribada Barna., estació	8'08	9'12	12'49	14'25	15'38	22'49

DE BARCELONA A TARRAGONA (Per Vilanova)

Lleg. Lleg. Expr. Mixte Lleg. Cor.

Sortida Barna., estació	5'27	14'—	15'—	*15'40	18'52	21'25
Sortida Barna., baixador	5'39	14'13	15'11	15'54	19'05	21'37
Arribada a Tarragona	8'04	15'56	16'30	19'12	20'48	23'45

El senyal * significa canvi de tren a Sant Vicents.
El senyal " significa canvi de tren a Roda.

DE REUS A MORA LA NOVA

Merc. Ràpid Cor. Expr. Merc. Mixte Expr.

Sortida	6'40	10'23	13'37	16'42	17'47	21'13	21'54
Arribada	10'56	11'26	15'16	17'44	19'42	23'26	22'54

El Govern de la Generalitat

Un informe sobre l'Institut Pere Mata

S'ha facilitat a la premsa la següent nota oficiosa:

"Els a baix signats, doctors Nicolau Battestini i Pere Domingo, diputats de la Generalitat, i el doctor Busquet, inspector dels Serveis Psiquiàtrics de la Generalitat, com plint les ordres del Sr. conseller de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat, senyor Jové Sarroca, efectuaren el dia de la data una visita d'inspecció a l'Institut Pere Mata, de Reus, de la qual resultà el següent:

Primer. — El servei en general funciona en bones condicions, en tot el que es refereix a neteja, alimentació i organització en el que afecta als malalts a càrrec de la Generalitat de Catalunya; no creuen menys els a baix signats que el personal facultatiu, integrat pel metge-director i dos metges residents, és insuficient per a la bona assistència científica dels 900 malalts asilats en l'esmentat Institut.

Segon. — En quant a un aspecte especialíssim d'aquest Establiment Psiquiàtric, o sia en quant al règim de treball, els que subscriuen han de fer constar que el treball és conceptuat per tots els especialistes actuals com un element terapèutic dels de més valor i, per tant, que ha d'ésser utilitzat el dit element terapèutic en tots els serveis psiquiàtrics moderns, i que en l'Institut Pere Mata, de conformitat amb aquest criteri, també està utilitzat amb bastant d'intensitat però encara no amb tota aquella intensitat i diversitat d'aspectes que seria de desitjar.

Tercer. — Que la forma de treball que utilitza el dit Institut Pere Mata, és, entre altres, el de conreu de l'hort, conservació de jardins, i últimament durant unes setmanes, l'explicació d'una extensió de terreny i arranjament d'un camí, treballs que han d'ésser conceptuats com a béns propis per aquesta classe de malalts psíquics.

Quart. — Que en l'esmentat Institut Pere Mata es recomana als malalts treballadors per mitjà de quantitats en metàl·lic, permisos de sortida, entrada per al cine i mi-

llorament en la qualitat del menjar, en forma que els subscrits no creuen convenient fer cap objectiu.

Cinquè. — Que el treball en tots els establiments psiquiàtrics ha d'ésser efectuat sota la direcció i la vigilància del facultatiu i que, en l'autorització d'aquest element terapèutic, s'ha de tenir sempre en compte preferent l'interès del malalt, molt per damunt del rendiment o de la utilitat econòmica que amb el dit treball els malalts psíquics poden reportar. És en aquest aspecte que els sota signants procuraren accentuar llur inspecció, i resultà que, per l'observat, no s'atrevirien d'afirmar que el treball sigui utilitzat en l'Institut Pere Mata en cap desviació de la seva finalitat principal o sia la terapèutica, i, per tant, a formular cap càrrec contra la Direcció de l'esmentat Establiment, però han d'afirmar en línies generals, tractant-se d'establiments de caràcter particular sempre pot haver-hi per pretext de l'empresa i de la Direcció facultativa, al seu servei, una fàcil confusió en el que és l'interès del malalt i el que ho és de l'empresa, confusió que solament deixa d'existir quan els Establiments Psiquiàtrics no pertanyen a empreses particulars.

Barcelona, 29 maig de 1932.

El conseller de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat, senyor Jové Sarroca, creu necessari donar a conèixer a l'opinió pública el precedent informe amb el fi que tots quants ciutadans o entitats els pugui interessar i afectar el funcionament dels serveis d'Assistència Social i Sanitat de les Institucions que pertanyen al govern de la Generalitat de Catalunya i sobre totes aquelles on hi té pensionistes.

Al mateix temps que serveixi com a demostració de com no oblida la vigilància de totes quantes denúncies se li dirigeixin degudament avalades, fent-se pública, per mitjà de la premsa diària dels resultats de la inspecció, com en el present cas de l'Institut Pere Mata, de Reus".

Informació telegràfica i telefònica

EL SR. MARIAL DONA UNA CONFERENCIA

Madrid, 1. — En el Centre d'Unió Republicana Femenina de Madrid, ha donat una conferència sobre l'Estatut, el diputat federal per Madrid senyor Melchor Marial. El saló estava completament ple de senyores, que aplaudiren molt al conferenciant.

Digué el senyor Marial que com a liberal i republicà, votaria amb els diputats catalans, àdhuc i que els federals volien veure establertes les doctrines de Pi i Margall a Espanya. Això serà possible quan les regions tinguin el règim estatutari. Algunes senyores l'interrumpiren amistosament i demanaren a l'orador explicacions sobre determinats punts de l'Estatut, el que feu amb molt de gust el senyor Marial, i aleshores una d'elles exclamà: "Pues nos están engañando los que hablan del separatismo catalán".

Aquestes paraules foren acollides amb una gran ovació, i el senyor Marial acabà la seva conferència en continu diàleg amb les senyores vertaderament interessades en conèixer a fons l'Estatut de Catalunya. El senyor Marial fou molt ovacionat i rebé moltes felicitacions.

A L'ATENEU DE MADRID

Madrid, 1. — S'ha presentat a la Junta de govern de l'Ateneu, una instància suscrita per doble nombre de socis, dels que exigeix el Reglament, sollicitant la convocatòria d'una Junta general extraordinària per a que resolgui sobre les últimes eleccions, sobre les que tenen de formular càrrecs els signants de la proposició.

LES VACACIONS PARLAMENTARIES EN PERILL

Madrid, 1. — El senyor Azaña ha manifestat que durant el mes de juny no haurà acabat ni la discussió de l'Estatut català ni la de la reforma agrària. Hi ha que tenir en compte — afegí — que després serà necessari aprovar la llei de Incompatibilitats, uns projectes del ministeri de la Guerra, la llei que ha de crear el Tribunal de Garanties Constitucionals, la llei de Compromissaris per a l'elecció presidencial i alguna altra. Tots aquests projectes són urgents. Mentrestant s'aproparà el moment de començar a discutir

els pressupostos. De manera que veig en perill les vacances.

Preguntat per un informador prop de la crisi, contestà:

—Doncs per allà el desembre passarà vostè pel ministeri de la Guerra i podrem enraonar d'això.

LA MINORIA SOCIALISTA

Madrid, 1. — A dos quarts de quatre de la tarda es reuní en una de les seccions del Congrés la minoria socialista.

Segons les referències donades s'ocuparen de la interpecció del senyor Garcia Hidalgo sobre la política a Còrdova, acordant aplacar la continuació de la interpecció fins a tenir noves dades.

VAGA DE 48 HORES

Almeria, 1. — Els gremis obrers afectats a la C. N. T. han declarat la vaga de 48 hores en senyal de protesta per les deportacions i l'actuació de la força pública.

Han secundat el paro els carreters, arrambadors, obrers d'arts gràfiques i altres oficis.

L'autoritat ha adoptat precaucions. Fins ara no s'han registrat incidents.

ELS SOCIALISTES FRANCESOS

París, 31. — El Congrés del partit socialista unificat, ha aprovat en la sessió celebrada aquest matí, per 3872 vots, la Moció presentada per la Comissió de Resolucions, a favor de la participació en el Poder, sota determinades condicions.

La Moció contrària a la participació solament obtingué 154 vots.

LA LLISTA DEL NOU GOVERN ALEMANY

Berlín, 31. — Herr von Papen ha aconseguit formar Govern amb una rapidesa sorprenent. La llista del nou Govern és com segueix:

Canceller, von Papen.

Reichswehr, general von Schleicher.

Economia, professor Warmbold.

Treball, Gordeler.

Proveïments, baró von Lünik.

Justícia, Jol.

Correus, Schatzel.

Interior (provisional), el baró von Gayl, o bé el baró von den Osten.

Finances (provisional), comte Schwerin Hyphen Grosick.

Afers estrangers, Neurath.

IMP. FOMENT